

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 6. uri popoldne.

Štev. 166.

V Ljubljani, v soboto 21. julija 1888.

Letnik XVI.

„Croatiae res.“

△ Že dolgo nismo čuli glasú o sosedni nam deželi hrvaški. Težko nam je i danes naslikati si pravo podobo hrvaških razmer, ker poročila iz Zagreba so si toli nasprotna, da najbolje storimo, ako hodimo srednjo pot.

Nedavno končal je zasedanje hrvaški sabor. Po stari navadi sešla se je v klubu koncem zasedanja vladna stranka, da proslavlja Nj. ekscelencije bana zasluge za narod in deželo, o katerih pa se mnenja ne strinjajo. No, to tudi ni čudno, marveč naravno, da veselja kipí hvaležno srce in hvali dobrotnika svojega. Na leto 3000 gld. lepa je svota, katero dobiva hrvaški zastopnik v budimpeštanskem državnem zboru ter jo tako mirno in tiho lahko vživa. Štirideset je tako srečnih mož, in s štiridesetimi hvaležnimi in zadovoljnimi možmi more se prirediti jako lepo slavlje. Zato pa je brzoglav naznanjal svetu: „Koncem klubove seje vladne stranke bil je ban predmet živahnih ovacij.“ Hvaležnost je lepa čednost, saj je ban mož, „ki ni zapustil nikoli pota pravice, neustrašeno branil se nasprotnikov in srčno zagovarjal postavu. Deželni zbor, brez razlike strank, spoštuje moža, ki točno izvršuje vse vladne posle do najmanjše podrobnosti, ki se je pokazal večšega upravnika, jurista in národnega gospodarja.“ Tako namreč piše „Pester Lloyd“.

Kako potrpečljiv je papir! Kaj vse ne vidi dr. Falk, in kako lepo znajo pisati prijatelji njegovi v Zagrebu! Velika morajo imeti očala, da vidijo „neštete deputacije z dežele, katere ban sprejema vsak teden preprijazno in milostno, in ki potem razradoščene širijo hvalo o njem mej narodom“. Fantazija ta, spretnost v risanju človeških značajev more se meriti s Shakespeare-ovo, Dantejevo, Puškinovo. Na drugi strani pa slikajo drugače hrvaške razmere, in resnične besede, ki srečno pridejo na dan, padajo kakor kapljice na razbeljeno železo.

„Hrvatska je danes do mrtva utešena“, piše „Bud. Tagblatt“. V kratkem času zavlada je v deželi izjemno stanje, in nikjer ne vidiš onih srečnih razmer, o katerih pišejo najeti krivokljuni. Porotne obravnave — paladij časnikarske prostosti — so ponehale; arhivi, ki obsejajo najvažnejše podatke iz hrvaške preteklosti, vedno so še v Pešti; število izvoljenih poslancev se je znižalo; šolska postava je dobila brez sodelovanja cerkvenih dostojanstvenikov jako sumljivo obliko; kazenski red se je predrugačil zatožencu na jako neugoden način; avtonomija hrvaških mest nima že nobene veljave; sedanji deželni zbor sešel se je po raznih nezgodah in silovitostih; v deželnem saboru vlada kruta sila, pravi Drakon skoval je „hišni red“; politična uprava ukrojila se je popolnoma po madjarskem vzoru; — to je prava podoba hrvaških razmer, tako živi „bratski narod“ v novi ustavni dōbi. „Moj Bog“, piše „Politik“, „kolik razloček mej deželnimi sabori bana Mažuranića in sedanjimi! Bili so nekdanj v saboru duševni velikani hrvaškega naroda: sedaj pa propali graščaki, upokojeni uradniki, ki hočejo svoje doklade pokriti z dnevnimi plačami, advokatski proletarijat, bogatajski profesorji in mnogi priprosti župani, trgovci itd., mixtum compositum sebičnosti, budalosti in brezvestnosti. Nezadovoljnost v deželi se vedno bolj širi v vseh slojevih naroda, ki vse prenaša s tiho resignacijo. Prihod cesarjevičev je razsvetlil in ogrel za trenotek zvesta hrvaška srea, žal, da so žarki hitro ugasnili in ogenj pojenjal ter nastopila zopet pobitost“.

Take so torej razmere v Hrvaški v pravi luči. Ogerska vlada naj bi prej ko prej napela druge strune, ker boj proti lojalni, cesarju in državi vedno zvesto udani mali opoziciji v saboru je sicer lahek, a za njo stoji ogromna večina naroda. Ogerska državna ideja si na ta način ne bo pridobila simpatij v deželi. Taki moderni nazori o svetu ne morejo pridobiti si sre prebivalstva.

Zgodovina priča, da je hrvaški narod daroval imetje in hrabre sinove svoje v mnogih bojih za vero in očetujavo. Ta čuvstva še vedno gojé Hrvatje v isti meri do cesarskega dvora in ude njegove. To je priznal nedavno tudi prestolonaslednik Rudolf v Zagrebu, akoravno nekojim krogom ni bilo všeč. Znano je še tudi, s kolikim veseljem je narod v svoji prestolnici sprejel nadvojvodo Albrehta, kako navdušeno je čestital Zagreb nadvojvodama Karolu Ludoviku in Albrehtu; pozabljeno pa tudi ni, da nekaterim to ni bilo po volji. Narodna, to je vladna stranka imenuje zmerno opozicijo pod vodstvom grofa Draškovića „avstrijsko stranko“, kar sedaj pomeni grajo. Ko je dr. Amruš v saboru interpeloval, zakaj so visele proti pogodbi o prihodu cesarjevičevem ogerske zastave na banski palači in vladnih poslopjih, zaklical je pl. Josipovič: „In črnorumene zastave!“ Razvidno je iz tega, da nekateri možje, ki se prištevajo sedanji vladni stranki, niso zadovoljni z lojalnimi čuvstvi prebivalstva.

Če razmotrujemo razmere s cerkvenega, krščanskega stališča, sklepati smemo iz pogostih kazni katoliških duhovnikov zaradi političnih stvari na javno sovražno tendencijo. Dr. Spevec ml. imel je na vseučilišču protiverska predavanja; a vsa stvar je zaspala, in on sedi kot poslanec v saboru mej vladnimi pristaši. Pri nameščenju župnikov odločujejo le politične usluge itd.

Splošni položaj v Hrvaški po vsem tem nikakor ni povoljen. Še nepovoljniji pa je z ozirom na skupno državo nasproti iztoku in zasedenima deželama. Prebivalstvo v Bosni in Hercegovini tujim koristim služeči agitatorji vznemirjajo kažoč na položaj v Hrvaški. Nedavno je govoril v Zagrebu odličen beg iz Bosne: „Česa naj mi pričakujemo, ako so zatirani Hrvatje, ki so vedno zvesto branili državo?“

Politično je torej popolnoma napačno, ako zmaga ideja, ki je bila in bo vedno tuja narodu

LISTEK.

S v i f t i j a d a.

(Trideseti spev.)

Letos imamo Slovenci in desničarji sploh dobro letino na sicer nerodovitnem polji narodnih političnih vspehov. V minoli državnozborni sesiji smo zmagovali v boji za pohlevni vojni budget in v hudi bitki proti staremu sovražniku našega veka, proti — žganju, zdaj v dōbi dolgočasnega poslankega volitvenega potovanja pa si nabiramo že „anticipando“ lavoriko v zadevah bodočega predloga o konfesijonelnih šolah. Našim nasprotnikom je poslednje vprašanje pravi: „mene, tekkel, fares“, ki jim niti vživati ne dovoli po trudapolnem državnozbornem delu sladkosti volitvenih predavanj po letoviščih.

Nemci in „tutti quanti“ njih somišljeniki grozé namreč že pred pričetim bojem za Liechtensteinov predlog v bodoči državni zbornici, da si napišejo prej sami „zelene pole“, kakor da jim jih izgotovijo nasprotni poslanci v zmagi in na podlagi verske šole. O ko bi vedeli naši liberalci, kako „fletno“ bode potem v državnem zboru, ko vživajo oni svoje prostovoljne politične počitnice, ne darovali bi tako nepremišljeno svojih Demostenov, Knocev boginji

pozabljivosti na žalost škandalovželjni galeriji, in ne privoščili bi nam idiličnega zborničnega miru brez njihovega izzivajočega „krakela“.

Vendar verovati ne moremo desničarji in sicer na svojo žalost, da nam hočejo v istini storiti liberalci velikansko uslugo s svojo napovedano abstinencijo, akoravno računajo in sodijo, da nosijo le oni Taašjevo zistemo na svojih ramah, mej tem ko mu postavljamo mi vedno in vedno polena neopravičenih zahtev pod noge.

Sviftijaneec je prepričan, da se z nameravanim izstopom 140 liberalcev brezdomno okoristimo mi ali pa vsaj naš dobrovoljni finančni minister, kar je vse jedno, saj porabi on lahko prihranek desetgoldinarskih dnevnih plač 140 kljubujočih poslancev za „propinacijski zaklad“ za našo zvesto podporo pri najnovejšem davku na naš brinovček, ki se nam draži in vodeni dan na dan, da je groza.

Žalibog, kar se tiče nevarnosti narodne časti in pa državnozbornih plač, ničesa se niso naučili Nemci od naših bratov Čehov, ki so pustili nekdaj radovoljno 340 gld. kljubovalnega dnevnega davka, meneč, da se jim povrnejo obilo s političnimi obrestimi vred, ko jih izvajajo zopet čez zbornični prag.

Naši liberalci so dobri računarji z odstotki. Oni računajo namreč: Čehi so si nakopali s svojo trmo-

glavostjo g. Konrada in g. Gautscha na glavo, kaj, ko bi se nam utegnulo pripetiti, da vstopimo mi zopet v zbornico pod samimi slovanskimi minister-skimi ekscelencijami, ko se nam brez dvoma jamejo smiliti zapuščene dnevne plače.

Zaradi tega smatramo desničarji pretenje izza opozicijskih kulis le jednako oblaku vročih pasjih dní, ko treska dan na dan, dežuje pa malo. Vendar našim poslancem bode brez dvoma po volji liberalno abstinencino pretenje.

Ko stopajo namreč oni v dōbi svojega zasedanja političnega popotovanja s praznimi rokami pred svoje volilce, potrkajo se lahko na prsi, rekoč: „Glejte, volilci, do zdaj smo zmagovali jednoglasno v budgetnem glasovanju, v bodoče pa še enkrat ‚porinemo‘ in potrkamo na verske šole in vsi nasprotniki skočijo kakor marijonete iz državnozbornih ojnič. Potem vozimo samo mi državni voz po gladki in pravični cesti brez dosedanjih mitnic proti devetnajstemu paragrafu“.

Istina je posled, da nismo bili Slovenci še nikedar tako „nadepolni“, da se skujamo namreč ne mi zaradi Nemcev, temveč Nemci zaradi naših državnih „dobrot“, kakor baš v letošnjih pasjih dnevih, kateri naj trajajo vsaj do prve državnozbornske seje.

Sviftijaneec.

hrvaškemu, kateri bo še važen faktor za prihodnji razvoj države.

Z zadovoljstvom opazujemo, da na Ogerskem že treznejše sodijo o hrvatskih razmerah, kakor dokazujejo poročila v ogerskih listih. Svetel žarek razganja meglo, ki še objema ustavno življenje v Hrvaški.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. julija.

Notranje dežele.

Cesarjevo pismo *generalu Kuhn* naglašja, da je „armada pripravljena“. Ta odstavek je tembolj iznenadil, ker se je razglasil isti dan, ko sta se šla nemški in ruski vladar. Méni se, da bo Kuhn imenovan generalissimom severne armade v Galiciji. Kot njegovega naslednika navajajo FZM. Vecseyja.

Apostolskega nuncijskega *Galimbertija* je predvčerajšnjim obiskal državni finančni minister, pl. Kallay.

Novi antesemitski dunajski dnevnik „*Deutsches Volksblatt*“, ki bo začel izhajati s prihodnjim novim letom, je razposlal svoj vspeled. Ta naglašja: „Tako hudo tlačječa nas sila židov se mora razrušiti! Ugonobiti moramo roparski židovski kapital in lažnjivo židovsko časopisje.“ Na čelu dotičnemu odboru je, kakor že poročano, državni poslanec E. Vergani.

Vnanje države.

Srbskega kralja Milana je jako vznemiril neugodni vtis, koji je napravilo njegovo postopanje zoper Natalijo tako pri srbskem kakor pri družih narodih. Govori se, da se hoče Milan poročiti z neko v Gleichenbergu bivajočo grofinjo, a vsled razburjenosti v Srbiji je postal omahljiv v svojih sklepkih.

Da se v obče pričakuje kmalu konec Koburžanove vlade v *Bolgariji*, kaže nam tudi okoliščina, da „*Kreutz-Ztg.*“ že imenuje njegovega naslednika, nekega danskega princa — menda Valdemarja. Z druge strani se omenja pa še drug kandidat za bolgarski prestol, vojvoda Cumberland, zet danskega kralja, ki sedaj biva v Gmundnu.

Ruski car se ne bo vdeležil kijevske svečanosti. — Zgraditelju transkaspiške železnice, generalu Anenkovu, je podelil Aleksander-Nevski red z briljanti.

Mej *Italijo* in *Rusijo* so se vršile zadnje dni važne razprave. Rimski vladni krogi za trdno pričakujejo, da se bo približala Nemčija Rusiji. Vladni listi se trudijo dokazati, da ni mej Italijo in Rusijo načelnih nasprotij. Bati se je vsled postopanja italijanskih vladnih krogov osamljenje Avstrije v bolgarskem vprašanji.

Nemški cesar in *ruski* car sta se pri prvem pozdravu objela ter poljubila, potem pa se je predstavilo obojestransko spremstvo. Na „Aleksandriji“ se je Viljem dlje časa razgovarjal z Giersom, car pa z Bismarckom. Poleg družinskega obeda v Petrovem Dvoru je bil tudi ministerski obed, kojega sta se vdeležila Giers in Bismarck. Včeraj zjutraj je nemški cesar obiskal grob Aleksandra II. in velike kneze, zvečer pa tabor v Rudečem Selu (Krasnoje Selo), kjer je bil velik mirozov. Še-le po noči se je vrnil Viljem v Petrov Dvor.

O znani *francoski* zadevi v Citeaux-u poroča „*Nouvelliste de Lyon*“: Mladi hudodelnik je ovadil svojega bivšega učitelja-redovnika vsled prigovarjanja ljudi, koje je odposlala „*Lanterne*“. Glavni vrednik temu listu je — žid Meyer. Ti odposlanci so šolo zapuščajóce otroke kar oblegali ter jim dajali denar, učec jih, kakó naj se lažejo pred sodiščen. Kakó nesramni so židje v Franciji, kaže nam „program“, koji je objavila „*Lanterne*“ leta 1881.: „Krščanska vera je naš najnevarnejši nasprotnik ter moramo vstrajno delati na to, da jej vzamemo moč. Zaradi tega bomo po možnosti pospeševali mej kristijani versko neslogo — prostozidarstvo. Pričeti moramo pa s tem, da onečastujemo služabnike te cerkve; napovemo jim javno boj, sumničimo njihovo pobožnost, zasebno življenje; z zasmehovanjem jim bomo kmalu vzeli spoštovanje, ki je v zvezi z njihovim stanom in oblačilom.“ — Taki ostudni krivonosci pa imajo pri francoski vladi več veljave, kakor katoliška vera!

Italijanska vlada je *Franciji* poslala gledé trgovinske pogodbe zadnjikrat svoje predloge ter dostavila, da bi smatrala francoski odgovor na ta ultimatum zaključkom dotičnih obravnav.

Italijanska zbornica je predvčerajšnjim končala posvetovanje o predruženem občinskem in provincijalnem redu ter v tajnem glasovanji sprejela postavni načrt z 269 proti 97 glasovom. Potem je predsednik sedanje zasedanje zaključil.

Obravnave mej *Abesintjo* in *Italijo* še vedno niso končane. Kakor je Crispi naznanil zbornici, zavleklo so to zadevo razne razmere: smrt neguševega sina in vznemirjanje Abesincev s strani dervišev.

Španski izdelovatelji špirta v Taragoni so zaprli svoje tovarne.

Grški kralj bo prihodnji terek odpotoval v Petrograd, kjer bo kraljica v kratkem porodila. — Preklicuje se vest, da je Grška priznala v Masavi inozemcem naložene občinske davke.

Izvirni dopisi.

Iz Starega Trga poleg Loža, 19. julija. Sodit po poročilih od tod — ki so samo prikazen — bi se pač lahko mislilo, da so ljudje iz tega kraja preselili se ali kam drugam, ali pa da so celó izumrli. Časih je sicer že tudi od tega kraja kak dopis po časnikih zašel med svet, pa od zadnjč je že tako dolgo, da skóraj več res ni. Koj pa bo jasno, da razven živčih in neživčih bitij tudi ljudje še bivajo tukaj.

Ustanovila se je namreč tu pred kratkim požarna bramba. Ker pa so požarne brambe tam, kjer so ljudje, in ker mora biti precej številka, oziroma gospodarjev, da se v kakem kraju dovóli požarna bramba, razvidno je, da ta kraj ni brez ljudi, in da tudi njih število ni tako neznatno.

Prekoristne te družbe vpeljujejo se prostovoljno na željo od višje strani, po tem takem ustanovila se je i pri nas požarna bramba prostovoljno. Pa čemu tako sklepati? Je-li morda tako čudno, ali celó nemogoče tudi tu vpeljati kaj koristnega brez kake sile od drugod? Ne, prav mi le kako prostovoljno reč vpeljemo, da se je potem, kedar se je naveličamo, laže znebimo ali pa zamenimo z boljšo. Prostovoljno ustanovilo se je pred več leti neko društvo, o katerem se ne sme trditi, da životari. Vsako leto vsaj parkrat spriča, da je polno živjenja, z jako mikavnim in bogatim vspeledom. Pa le za zadnji dve točki se najbolj zanimamo: tombola, ples, — plešemo, veste, tukaj silno radi. In če prav je na vspeledu samo tombola in ples, smo že zadovoljni.

Notranjci pač vsi slovó kot narodno probujeni in zavedni, in ker tudi mi pripadamo k njim, ostanemo zavedni še nadalje tudi mi, da se le drugod po Notranjskem snujejo taka društva. — Pa nikar ne mislite, da mi samo táko reč vpeljemo, ki je prostovoljna, mi se tudi postavimo znebimo prostovoljno če treba, če nam je le preveč na potu. Postava je menda, da se morajo ob določeni uri zvečer gostilne zapirati. Morda je pred kedaj tudi tú veljala ta postava, zdaj se ne menimo več za-njo, zdaj zapiramo gostilne, kedar sami hočemo. Ker smo zastran te ure zdaj brez skrbi, da nas nikdo ne nadleguje, smo pa tudi vedno „židane volje“. Vsaka nedelja je predpustna, vsak praznik predpustni terek; skrbi preganjajo nam na plesiščih ljubeznjivi glasovi harmonike. Oj zlata prostost! Nobena sila nam je ne krati! Najbrž se več prostosti dovoljuje naši dolini, ker zlasti zadnje čase tako vestno plačuje davke. Zastran tega smo lahko v zgled. Vsaj pa imamo tudi ljudi, ki z nedosežno natančnostjo kontrolirajo. Da je prej omenjena postava tudi iz novejših časov, sklepam iz tega, ker pri nas imamo radi vse le „po starem“. Ako občinski predstojnik v odboru predlaga, naj se to ali ono premeni, koj mu od vseh strani zvené na ušesi glasovi: naj le ostane pri starem. Najbrž se s tako ljubeznijo oklepamo starih časov iz spoštovanja do Rimljanov in še starejših Japidov, kateri zadnji imeli so tu mesto Terpo in nekoliko proti vzhodu glavno mesto Metullum. In ker Rimljanje in Japidi niso še dopisovali v časnike, le sami zase zapisovali, zato se pa tudi mi tako počasi sporazumevamo z dopisovanjem v časopise.

Iz Slovenske Bistrice, 19. julija. Znamenje sedanjega časa je, da velika mesta hitro rastejo in napredujejo, mala mesteca pa hirajo in se tudi po največjih naporih ne morejo več povspeti do nekdanjega blagostanja. Tako se godi tudi naši Slovenski Bistrici. Vkljub prav ugodni legi na jugo-vshodnem podnožji slavnih pohorskih gor in precéj blizu železnice vendar le nič ne raste, ampak mirno stoji, tuji se ne naseljujejo (dasi je tukajšnje podnebje jedno izmed najzdravejših na Štajerskem), domači prebivalci pa zmirom bolj ubožavajo. Uzrokov tega propada ne bodem razpravljaj, kajti deloma so splošnji, torej znani, deloma lokalni in ti bralcev ne zanimajo.

Zdaj je pa zadel naše mesto najhujši udarec s tem, da zgubi vojaško posadko, najbrž za zmirom. Ta posadka, obstoječa navadno iz 166 konjikov V. dragonskega polka, pustila je v našem mestu vsako leto, kakor je preračunjeno, najmanj 75.000 gl.; tudi za okolico je bilo to velika dobrota — v gmotnem oziru namreč — ker so kmetje lahko dobro prodavali vojaštru senó, oves in slamo, kupovali pa izvrsten konjski gnoj za zboljšanje svojih zemljišč. Govori se sicer, da namerava mesto vojašnico, ki je bila do zdaj njegova last, brezplačno ponuditi vojaški upravi, samo da obdrži posadko,

pa je malo upanja, da bi to kaj pomagalo, ker velja bajé zdaj v vojaških krogih načelo, vojaštvo v velikih vojašnicah, ki so seveda le v večjih mestih, koncentrovati. Vendar pa, kakor po znanem pregovoru „ni nikjer škode brez lasna“, tako tudi tukaj; na katero stran, ni težko uganiti.

Zadnje dni je naše prej precéj tiho mestece začelo kaj živahno postajati. Uzrok temu so velike vojaške vaje, ki se imajo vršiti prve dni meseca septembra med Mariborom, Ptujem in Celjem, ki bodo imele svoj zaključek pri Slov. Bistrici od 9. do 12. septembra. Pravi se, da bo takrat tú okoli vojaštva zbranega do 35.000 móž. Razume se, da tako ogromna množina prinese veliko življenja v tako malo mestece, kakor je Slov. Bistrica. Že je najetih več ko sto sob v mestu za stanovanja samih višjih častnikov, dočim bodo vsi drugi nižji častniki, katerih bode bajé več ko 400, zunaj mesta morali prenočevati. Svetli cesar sam pride 8. ali 9. sept. sém in bode stanoval v bistriškem gradu grofa Attemsa, kjer se za to delajo velike priprave. Dvajset vóz bode pripeljalo z Dunaja pohištvo za cesarja, spremstvo in cesarsko stražo, katera bo nastanjena v zato izpraznjenih šolskih prostorih; osemdeset tovornih vóz bo to blago v mesto dopeljalo. Ker bo pri bistriškem kolodvoru tiste dni velika gneča, prostega prostora pred kolodvorom pa malo, poslalo je naše mesto prošnjo do vodstva južne železnice, da prostor pred kolodvorom razširi, kar bi se sicer v korist prometa že tako davno moralo zgoditi. Tudi nadvojvoda Albrecht pride in bode v tukajšnji vojašnici bival. Za cesarjeviča Rudolfa se pa ne vé še, pride li v Bistrico ali ne; govori pa se za gotovo, da se bode nekaj dni v Konjicah zadrževal in stanoval v gradu kneza Windischgraetza.

Čisto verjetno je, da bo prišlo tedaj tudi veliko ljudstva od blizu in daleč gledat te boje brez krogelj in prelivanja krvi, in tako bodo imeli takrat naši mesarji in peki, posebno pa krčmarji zlate dneve, ki jim je že zato iz srea privoščimo, ko pozneje za-nje nastopi dolgi post.

Kaj več o tem prihodnjič, če je — vseč.

Poročilo vodovodnega odseka o svojem delovanji

od 25. maja 1883. l. do 14. marca 1888. l.

(Dalje.)

Leta 1877. ustanovil se je vsled sklepa mestnega zbora z dne 15. sept. stalni mestni zdravstveni svet ter so bili za člane istega odbrani gg.: dr. Fran Ambrožič, Fran Doberlet, dr. A. Eisl, dr. Fran Illner, dr. Miroslav Keesbacher, dr. Viljem Kowatsch, Peter Lassnik, Fran Schantel, J. Tome in Adolf Wagner. V tem svétu prišlo je poleg družega na razgovor tudi vprašanje gledé nedostatka dobre pitne vode in priporočilo se je mestnemu zboru, naj proučuje vprašanje gledé splošnjega vodovoda za mesto Ljubljano.

Dné 1. julija 1881. leta imel je prenovljeni stalni mestni zdravstveni svet pod predsedništvom gosp. dr. Miroslava Keesbacherja sejo, katere so se vdeležili gg. dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, dr. Fran Illner, dr. Viljem Kowatsch, Karol Leskovic, Nikolaj Spindler, Jakob Tomec in Adolf Wagner. V tej seji sklenila se je po predlogu inženirja Adolfa Wagnerja resolucija, naj se priporoči mestnemu zboru, da skrbi za splošnji vodovod, dasi so nekatere členi — in med temi tudi predsednik gospod dr. Miroslav Keesbacher sam — naglašali, da gledé na skušnje, kako se v mestnem zboru ravna z zdravstvenimi vprašanji, ni gojiti prevelikih nad.

V seji mestnega zbora z dné 15. aprila 1882. l. bilo je z ozirom na omenjeno resolucijo stalnega mestnega zdravstvenega sveta po predlogu policijskega odseka skleneno, da se ima za proučenje te zadeve najeti vodnotehničen veščak. Gledé na ta sklep stopil je mestni magistrat v dogovor z gorskim nadsvetnikom Henrikom Wolfom, kateri je tudi obljubil za proučenje geoloških in vodnotehničnih razmer priti v Ljubljano. Predno pa je mogel izvršiti svoj namen, prehitela ga je smrt.

V tem štadiji našel je vodovodno vprašanje spomladi leta 1882. prenovljeni mestni zbor.

V seji dné 21. decembra 1882. l. stavil in utemeljil je mestni odbornik Ivan Hribar samostalni svoj predlog, naj se zaradi silne potrebe vodovoda

(Dalje v prilogi.)

in za pospešilo predpriprav ustanovi posebni vodovodni odsek šesterih členov, katerih pet naj bi volil mestni zastop, šestega pa imenoval stalni mestni zdravstveni svet in naj bi se temu odseku prepuščalo na izvoljo v slučaju potrebe dopolnjevati se z veščaki brez omejenega števila. Ta predlog bil je sprejet ter v odsek voljeni odborniki: dr. Josip Drč, Fran Fortuna, Ivan Hribar, Josip Tomek in Fran Žužek. Stalni mestni zdravstveni svet imenoval je v svoji seji dne 13. februarja 1883. l. gosp. dr. Josipa Dorniga za svojega zastopnika v vodovodnem odseku. S tem je bil odsek polnoštevilčen in mogel je začeti svoje poslovanje.

Nasveti, katere predlagam danes mestnemu zboru v imenu tega odseka, plod so petletnega vstrajnega truda in temeljitega proučavanja vseh okolištin, katere bi bile na nameravano podjetje utegnile imeti kaj vpliva. Zato se mi zdi potrebno podati kronološko sliko vsega odsekovega delovanja.

Vodovodni odsek štel je doslej osem iz mestnega zbora voljenih členov, dva v stalnem mestnem zdravstvenem svetu izbrana člena in enajst veščakov, katere je odsek sam poklical k sodelovanju. Poleg tega se je sej njegovih vdeleževal tudi župan gosp. Peter Grasselli. Mesto odstopivšega člena g. Frana Fortune bil je v odsek voljen v seji 13. maja 1884. l. gosp. Vaso Petričič, mesto odstopivšega člena gosp. dr. Josipa Drča v seji dne 7. februarja 1885. l. gosp. Fran Potočnik in mesto gosp. Frana Žužka, katerega so dolžnosti njegovega poklica primorale k preselitvi iz Ljubljane v Kranj, v seji dne 17. novembra 1885. l. gosp. Fran Ravnihar. Mesto gosp. dr. Josipa Dorniga, ki se je odpovedal sodelovanju v vodovodnem odseku, poslal je stalni mestni zdravstveni svet vanj gosp. dr. Ivana Kaplerja vsled sklepa z dne 13. julija 1885. l.

Kot veščaki vdeleževali so se odsekovih posvetovanj takoj s početka gg. Jan. Čermák, Ivan Eypert, Adolf Wagner in Ivan Duffé. Kasneje bili so v odsek pozvani: gg. Baltazar Knapitsch (dne 28. junija 1883), Jaromír Hanuš (dne 15. februarja 1884), Vladimír Hraský (dne 5. novembra 1884), Fran Vík (dne 5. januarja 1885. l.), Andrej Senekovič (dne 25. septembra 1885. l.), Fran Poka de Pokafalva (dne 15. decembra 1886. l.). Od teh gospodov preselila sta se gg. Adolf Wagner in Andrej Senekovič iz Ljubljane, gospod Ivan Eypert pa je izstopil iz odseka.

Vodovodni odsek konstituiral se je v svoji prvi seji dne 25. maja 1883. l., izvolivši g. Ivana Hribarja za predsednika in g. dr. Josipa Drča za namestnika. Po izstopu poslednjega bil je za predsednikovega namestnika izvoljen g. Vaso Petričič.

Danes je tedaj vodovodni odsek sestavljen tako-le:

1. členi, katere je izvolil mestni zbor: Ivan Hribar (predsednik), Vaso Petričič (predsednikov namestnik), Fran Potočnik, Fran Ravnihar in Josip Tomek;

2. odposlanec stalnega mestnega zdravstvenega sveta: dr. Ivan Kapler;

3. veščaki: Jan. Čermák, Ivan Duffé, Jaromír Hanuš, Vladimír Hraský, Baltazar Knapitsch, Fran Poka de Pokafalva in Fran Vík.

Vseh sej imel je vodovodni odsek doslej tri in dvajset, in sicer: štiri leta 1883., štiri leta 1884., dve leta 1885., pet leta 1886., šest leta 1887. in dve leta 1888.

(Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Povodom 40letnice cesarjeve) darovala je gosoa Hočevarjeva na Krškem za hiralnico hišo, vredno 10.000 gld. in 30.000 gld. za dvanajst ustanov, ki se bodo oddajale revežem krške občine. Dalje je darovala 20.000 gld. za samostojno župnijo v Krškem.

(Matura na ljubljanski gimnaziji) pričela se je bila preteklo soboto popoldne in dovršila sinoči s tem-le uspehom: Vseh osmošolcev bilo je konec šolskega leta 47, k maturi se jih je oglasilo 45, ali ker nekateri osme šole niso zdelali dobro, dopustilo se jih je k preskušnji le 38. Izmed teh je med preskušnjo odstopil 1, dva sta zvržena za jedno leto, 7 je odstavljenih za dva meseca, 20 jih je dodelalo dobro, 8 pa z odliko.

(Družba sv. Cirila in Metoda.) Ob bližajoči se III. veliki skupščini blizu svojega rojstnega kraja je med pokrovitelje pristopil ter vplačal svoto 100 gld. odgojitelj Josip Zelenik. Slava vrlemu domoljubu! — Domorodni bukovec Janez Bonač pa je ob isti priliki izročil družbi dragocen dar 28 lepo ve-

zanih knjig. Mladinina zahvala naj bo njemu izrečena!

(Družba sv. Vincencija) je imela v četrtek, 19. t. m. svoj tretji letni praznik, na god svojega zavetnika. Zjutraj ob 7. uri je imel družbin predsednik gosp. prošt dr. Jare v marijiniški kapeli sv. mašo in obhajal navzoče ude; popoldne ob 7. uri pa je bil občni zbor. Po primernem branji o ljubezni do domovine sv. Vincencija je poročal gosp. predsednik kratko o družbi od zadnjega občnega zbora. Zlasti se je spominjal izgube, ki je zadela družbo s smrtjo g. Jos. Jeriča. Bodi mu blag spomin! — Na to je poročal vodja Marijanišča o zavodu v preteklem šolskem letu. Ob početku šolskega leta je bilo 121 dečkov v oskrbovanju in sicer 48 v domači šoli, 55 v I. mestni šoli, 12 v gimnaziji in 6 v asylo. Od teh jih je odpadlo med letom 4: 1 umrl, 1 izstopil, 1 izključen, 1 lotil se doma vrtnarstva. Vspeh je konec leta dober: v domači šoli 11 z odliko, 26 s prvim redom, 9 povoljno. V zunanji šoli z odliko 26, s 1. redom 26, z dvojko 1. Izmed 11 gimnazijcev je zvršilo 9 s prvim redom, 2 z odliko. Poročal je dalje o dobrem нравnem stanju, tudi o zdravju, ki je bilo posebno ugodno, o domačih praznikih, zabavah itd. Izrazil je zahvalo gosp. p. Ehrenfriedu, ki je poučeval v krščanskem nauku, učiteljici gđe. Fr. Ilersičevi, gosp. Fr. Erazmu, ki je, poučeval v petji in gosp. p. Angeliku Hribarju. Zlasti pa je z veseljem naznanil, da bodo prihodnje leto vsi dečki v dveh razredih doma poučevani, kar je zelo važno za zavod. — Celi zbor je nato hvalo izrekel častitim šolskim sestram, čč. frančiškanskemu samostanu in drugim dobrotnikom ter podpornikom hiše, katerim vsem Bog stokrat plati!

(Požar.) S Krškega se nam piše: Včeraj dne 19. t. m. je bila velika leskovška vas pri Krškem v silni nevarnosti. Ob 2. uri popoldne nastane pod Vakseljnovim, z žitom napolnjenim kozolcem ogenj. Kakor bi trenil, bile so tri hiše in več gospodarskih poslopij v plamenu. Prvi so prihiteli na pomoč vojaki topničarji, domači in oni iz Zadovinjeka s svojo brizgalnico. Potem turnska brizgalnica in brambovci s Krškega in Vidma. Posebno vro so se obnašali in delali neumorno vojaki pod vodstvom nadporočnika g. Trboglava, ki je svoje ljudi vedno navduševal in priganjal k delu. Tudi omejeni požarni brambi pod osebnim voditeljstvom svojih stotnikov ste delali hrabro do večera. Ako bi ne bilo vojakov in brambovcev, bila bi danes cela vas s farno cerkvijo pepel. Hvala in čast vsem, ki so tako pripomogli k rešitvi.

(Slovesnost v dekliški sirotišnici na Poljanah.) Dne 17. t. m. so imele deklice v Lichtenurnovi sirotišnici pod vodstvom usmiljenih sester svojo slovesno šolsko skušnjo. Slovesnost so poveljali s svojo pričujočnostjo za blagor mladine tolikanj vneti preblagorodni gospod deželni predsednik, mladini iskreni prijatelj premlodni gospod knezo-škof, preč. gospod superijor in drugi p. n. gospodje. Deklice so odgovarjale tako izvrstno, da so poslušalci kar strmeli ter se čudili bistroumnosti in modrim odgovorom pridnih učenk. Dolgo je sicer trajala skušnja, od 9. ure popoldne do 1. ure popoldne, pa bila je v resnici prav ljubeznjiva zabava ter prijetno kratkočasje. Tu se pač vidi, kako verska šola pod strogo verskim vodstvom na vse strani najbolje ustreza. Zato pa je bila tudi pohvala, katero so izrekli premlodni knezo-škof učenkam in pohvala preblagorodnega gospoda deželnega predsednika učiteljicam ter usmiljenim sestram, tako laskava. Pač ne sme nikomur žaliti, da za take zavode in sirote, ki se ondi izgojuje, kaj podeli. Povrneno mu bo obilno.

(Odbor za nabiranje krajepisnih imen) razpošilja vprašanja rodoljubom na Kranjskem, in sicer tistim, katerim imena so mu znana. Nekoliko gospodov se je tudi že radovoljno oglasilo, da hočejo nabirati imena svojega kraja, in ti pomagati so seveda odboru dobro došli. Odbor prosi nabiratelje krajepisnih imen: 1. naj zapisujejo vsa imena, ali se zdé komu posebna ali ne, kajti odbor želi imeti mnogo gradiva in v to mu bode sleherno ime dobro došlo; 2. vsak nabiratelj naj zapisuje imena za vsako občino posebe na posebni polji, in kadar izdela jedno občino, naj potem druge občine imena zapisuje z nova na novi polji; 3. odbor je razdelil delo po farah in je v vsaki fari naprosil jednega ali drugega znanega rodoljuba v fari, da nabira imena svoje fare, in zato prosi odbor, naj vsak na-

biratelj zapisuje imena po občinah, ki so v njegovi fari, kajti delo bode konečno urejeno po občinah in to delo bode izvršil sam odbor; 4. odbor želi, da nabiratelji popisujejo samo jedno stran papirja, a drugo stran papirja naj pusté nepopolisano.

(Visoka starost.) Poročali smo, da je na Prežganjem umrl mož 94 let star. Tudi v Žiberšah, župnije hoténske, umrl je pred kratkim Matija Korenč, ki je dosegel isto starost. Taki možaki so vedno bolj redki med nami, in čez malo let ne bo nikogar več, ki bi še pripovedoval o Francozih in Napoleonu.

(Novomašniki lavantinske škofije.) V lavantinski škofiji prejeli so nastopni č. gg. četrletniki višje redove, in sicer subdjakonat 12. julija, dijakonat 14. julija, dne 16. julija pa mašništvo iz rok ekscel. prevz. in mladostjivega knezoškofa Stepišneka: Jak. Berglez iz Dramelj; Fran Cerjak iz Rajhenburka; Jak. Cingljak iz Sladke Gore; Jak. Kitak iz Rogatec; Fr. Lekše iz Rečice; Jak. Marinič od sv. Duha pri Lučah; Jak. Merc od sv. Barbare v Halozah; Ivan Sušnik iz Ljubljane; Fran Vračun iz Koprivnice. — Iz tretjega leta so pa nastopni č. gg.: Ant. Medved iz Rajhenburka; Fr. Moravec od Velike Nedelje in Ivan Vreže iz Šmarja. — Nove maše bodo pa darovali: Jak. Berglez v Dramljah 19. avgusta, Fr. Cerjak pri sv. Antonu nad Rajhenburkom 5. avg.; Jak. Cingljak na Sladki Gori 5. avg.; Jak. Kitak v Rogateci 29. julija; Fr. Lekše v Nacarih v savinjski dolini 22. julija; Jak. Marinič v Selnici na Dragi dne 5. avgusta; Jak. Merc pri sv. Barbari v Halozah dne 5. avgusta; Ivan Sušnik v Ljubljani pri sv. Petru dne 5. avgusta; Fr. Vračun v Koprivnici dne 12. avgusta; Anton Medved v Brezicah dne 15. avgusta; Fr. Moravec pri Veliki Nedelji, Jan. Vreže v Šmarji pri Jelšah 12. avgusta.

(Gutenbergova slavnost), koja je že jednoč „splavala po vodi“ zaradi neugodnega vremena, vršila se bode jutri popoldne pri Kozlerji. Marljivi odbor potrudil se je pošteno, da gostom ustreže. Čisti dohodek je namenjen vdovam in sirotam tiskarskega društva.

(Spomenik pokojnemu Viktorju Dolencu) razkrili bodo jutri v Trstu ob 6. uri popoldne na pokopališču sv. Ane. Spomenik je izklesan po načrtu slavnega umetnika Rendića.

(Umrl) je dne 19. t. m. v Škofji Loki g. Jan. Plautz, trgovec in posestnik, v 74. letu svoje starosti. Popoldne so truplo prepeljali iz Škofje Loke v cerkev k sv. Krištofu, in je bil pokopan danes ob 6. uri popoldne.

(Vabilo) k izvanrednemu občnemu zboru učiteljskega društva za postojnski okraj, katero bode zborovalo v 2. dan meseca avgusta v šolskem poslopju v Št. Petru ob 4. uri popoldne. Vspored: 1. Razgovor, kako bi društvo proslavljalo 40letnico cesarjevo. 2. Objavljanje novih društvenikov. 3. Volitev 5. delegatov za glavno skupščino „zveze učiteljskih društev“. 4. Volitev odseka (5 udov) za ocenjevanje na novo izišlih knjig, spadajočih v pedagogično in kmetijsko stroko. 5. Določitev dneva in kraja prihodnjega občnega zborovanja. 6. Posamezni nasveti. Vsi p. n. društveniki se uljudno vabijo k temu zborovanju.

Odbor.

Raznoterosti.

— Zgodaj začel! Nedavno prišel je knez Bismarek k mlademu nemškemu cesarju Viljemu II. po opravih, pa ga ni doma dobil, pač pa njegovo družino v jako veselem položaju; vsi princi in princeznje, otroci od 6 let navzgor, plesali so prav pridno po glasovih lajne, katero jim je gonila guvernant. Ko cesarjevi Viljem (šleten deček) starega Bismarcka ugleda, steče k njemu in pravi: „Stric Bismarek, sedaj pa z menoj nekoliko poplesite“. „Plesati jaz stari stric več ne morem, pač pa hočem Vašemu kraljevemu visočanstvu nekoliko zasvirati“. Bismarek stopi k lajni in vrti, kakor star invalid, mladina pa pleše. Sedaj vstopi cesar in se zasmeje, rekoč: „Jako ljubeznjivo, da se z mojimi otroci tako ukvarjate, ali reči Vam moram — in cesar mu za preti s prstom — da ste jako zgodaj začel. Vže tako za časa uči naj se bodoči prestolonaslednik po Vašem taktu plesati? To je že četrti rod, kojemu ste se posvetili.“

— Američanski! „Povem Vam, v Filadelfiji sem stanoval v nekem hotelu takó visoko, da sem vselej moral po telefonu prašati, predno sem izšel, kakovo vreme je spodaj, ker dostikrat smo imeli zgoraj najlepše vreme, spodaj pa je curkoma lilo!“

Narodno gospodarstvo.

Sadni razstavi v Ljubljani in na Dunaji.

Sadjarstvo je postalo toli važna panoga kmetijstva, da se ne sme prav nič zamujati, kar bi jo utegnulo pospeševati. K pospešnim sredstvom štejemo razstave. Letošnjo jesen bomo imeli veliko državno sadno razstavo na Dunaji in deželno sadno razstavo v Ljubljani. Niti poklicani krogi, niti posamezni sadjarji ne smejo teh prilik zamuditi, ampak naj se okoristijo razstav. Državna sadna razstava na Dunaji bode imela nalogo pokazati, kakošno je sadjarstvo po Avstriji, koliko je napredovalo, in kaj vzmore gledé sadne kupčije nasproti inozemstvu. Glavni namen bode torej razstavi, da pokaže kupcem naše sadne pridelke ter da jih vabi k nam na sadno kupčijo. To je gotovo toli važno, da Slovenci ne smemo zamuditi te prilike, da si pridobedemo sadnih kupcev. Državna sadna razstava bode pa prirejena po posebnih načelih, vsled katerih ni tako lahko vdeležiti se je posameznikom, zato je prevzela vso reč naša kmetijska družba sama. Na tej razstavi, ki bode od 29. sept. do 7. oktobra t. l., razstavljeno bode najbolj važno zimsko sadje, in sicer jabolka in hruške. Po programu se pa smejo razstaviti le zbirke, ki obsegajo največ po 15 vrst jabolk ali hrušek, ki dobro uspevajo na kakem posebnem kraju, v posebnih razmerah, v posebni zemlji in ki so dobre ali za gospodarsko ali kupčijsko porabo. Zbirka mora biti vsa dobra za visokodebelno ali pa za prtično drevje. Pri vsaki zbirki se more razstaviti tudi manj nego 15 vrst. Kmetijska družba torej nujno pozivlje vse sadjarje in tiste, ki se zanimajo za sadjarstvo, da se prijavijo, če morejo tako zbirko prirediti. Nikakor ni treba, da je dotičnik sam posestnik. Te zbirke se nekako tako-le sestavljajo: N. pr. Nekdo živi v vetrnem kraju vlažne, ilovnate zemlje ter pozná sadje tega kraja ali pa so mu vsaj znani dobri sadjarji. Ta poišče in izbere 15 ali tudi manj jabolčnih ali hruševih vrst, katere so znane že mnogo let, da dobro uspevajo na visokodebelnem drevju v vlažni zemlji in v vetrni legi. Kdo drug more narediti tako zbirko za druge razmere ali pa za prtično drevje. Kdor ne pozná pomoloških imen, naznani naj domača imena. Izmišljevati si nihče ne sme, poštenost in resnica sta prva pogoja. Kdor hoče torej na korist naši lepi domovini prevzeti ta posel, naj se nemudoma oglasi pri kmetijski družbi v Ljubljani ustno ali pismeno. Pové naj, za kake razmere bode naredil zbirko in iz koliko vrst. Troške bode plačala družba.

Oglasiti se je do 1. avgusta t. l. Ime vsakega razstavnika bode pri razstavi na njegovi zbirki označeno, ter bode deležen odlikovanja. Torej na delo! Nihče naj se ne zanaša na drugega, in dežela bode gotovo častno zastopana. Posebno prosimo gg. duhovnike in učitelje, naj se ganejo in delajo.

Deželna sadna razstava v Ljubljani pa bode imela najbolj poučiti o raznih sadnih vrstah, kako se pri nas izponašajo, in katere bomo v prihodnje priporočali. Te razstave se bode vdeležiti vsakemu zavednemu sadjarju kranjskemu. Kmetijska družba bode pa ob enem skrbela, da bode videti na razstavi stroje in priprave, potrebne za umno in napredno sadjarstvo. Tudi šolskim vrtom bo dana prilika pokazati vspehe svoje. Programe deželne razstave, ki bode sredi oktobra meseca, objavimo še o pravem času.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Telegrami.

Dunaj, 21. julija. „Wienerztg.“ objavlja postavo o predruženju pogodbe z deželnim zastopom kranjskim gledé kranjskega zemljiško-odveznega zaklada, kakor tudi novo pogodbo.

Krasnoje Selo, 21. julija. Cesar Viljem, car, carevna in princ Henrik so došli ob 7. uri zvečer. Na kolodvoru so jih pozdravili člani carske hiše in višji poveljniki. Pred kolodvorom je čakalo sijajno spremstvo na konjih. Vladařja in princ Henrik so jahali, carevna in velike vojvodinje so se peljale v vozu. Ogromna množica je veličanstva navdušeno pozdravljala. Cesar Viljem namerava biti v ponedeljek prisoten pri praznovanju imendana grške kraljice v Pavlovsku ter še le v torek odpotovati v Stockholm.

Sofija, 20. julija. Sinoči je nepoznan človek streljal na redarstvenega prefekta, ker mu ni dal neke zahtevane službe. Zadel ga ni; zločinca so zgrabili.

Da je iznajdba likalne tinkture za usnje vse kaj drugega, kakor apretura, in da se more najboljše priporočati, dokazujeta nastopna spričevala: Dunaj, 4. mar. 1886. Gospodu I. Bendiku v St. Valentinu. V preiskavo izročena mi Vaša hranilna mast in Vaš lik za usnje ne obsežata nobenih škodljivih snovi; mast za usnje je

sestavljena iz mastnih snovi, ki se dajo vspešno rabiti kot mazilo za usnje. Ravnatelj poskuševalnice za industrijo z usnjem. (Za to stroko najvišja instanca v monarhiji). — oštni kolek: Enns, 26. septembra 1886. (Naslov ex-offo v Najvišji službi.) Gospodu Bendiku I. v St. Valentinu. Poročam Vam, da že tri mesece rabim Vašo likalno tinkturo za vse v mojo stroko spadajoča dela od usnja ter jo smatram ugodno za usnje, lepo črno in trajno. Prosim Vas, pošljite mi takoj dvanajst steklenic. Spoštovanjem Ramstorfer, nadkonjar Nj. ces. visokosti, prevzviš. gospoda nadvojvode Franca Ferdinanda d'Este. (1)

Umrli so:

20. julija. Janez Jeretina, delavec, 30 let, Kolodvorske ulice št. 4, jetika. — Ivan Ižanec, stražnikov sin, 11 mes., Zabjak št. 4, črevesni katar.

V bolnišnici:

11. julija. Marija Jakopič, delavka, 51 let, Apoplexia cerebri. — Aleš Gerkman, vrtnar, 34 let, Poljanska cesta št. 42, Variola.

Tujci.

19. julija.

Pri *Matiču*: Wolf, trgovec, iz Nemčije. — R. Stumphl, uradnik, iz Trsta. — Karol Petrusch, profesor, iz Pulja. — Karol in Avgust Badjura, mehanika, iz Brna. — Ivan Bašadur, trgovec, iz Mostara. — Dr. B. Erod, vodja, iz Reke. — Gutman, German, Werningshaus, trgovci, z Dunaja. — Skodler, tovarnar, z Dunaja.

Pri *Slonu*: Jamnitz, Lankmayer, Kulka z Dunaja. — D. Lunarstella, odvetnik, iz Trsta. — M. Hladnik, logar, iz Kočevja. — G. pl. Pongratz iz Zagreba. — Löwinger z Ogerskega. — Franc Schmid, c. kr. dvorni svetnik, z Dunaja.

Pri *Južnem kolodvoru*: Cosulich z družino iz Reke. — Meixner iz Beljaka. — Franc Piro, zastopnik, z Dunaja. — Sama, žel-znični uradnik iz Prage.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		opazovanja	razkornost v mm	toplomera po Celziju		
20.	7 u. jut.	731.7	17.0	sl. sever	jasno	00.0
	2. u. pop.	731.4	24.5	m. jzap.	d. oblačno	
	9. u. zveč.	733.7	17.7	brezv.	jasno	

Solnce, popoldne nekoliko oblačno, veterno, zvečer jasno, lepa noč. Srednja temperatura 19.7°C., za 0.3° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 10 kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16% "	82 " 25 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " 25 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	871 " — "
Kreditne akcije	309 " 80 "
London	124 " 90 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 87 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 89 "
Nemške marke	61 " 10 "

Tržne cene v Ljubljani

dné 21. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 85	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež, "	4 22	Surovo maslo, "	— 90
Ječmen, "	3 74	Jajce, jedno	— 2
Oves, "	2 92	Mleko, liter	— 8
Ajda, "	3 90	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso, "	4 22	Telečje "	— 48
Koruz, "	5 52	Svinjsko "	— 60
Krompir, "	— —	Koštrunovo "	— 34
Leča, "	12 —	Pišance "	— 60
Grah, "	13 —	Golob "	— 25
Pižol, "	11 —	Seno, 100 kgr.	2 14
Maslo, kgr.	1 —	Slama, "	2 14
Mast, "	— 80	Drva trda, 4 mtr.	6 50
Špeh svež, "	— 64	" mehka, "	4 15

Najboljši in najpripravnější način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa nim. ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikerih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njegovih dobrot.

Za neznaten denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostalej rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, kedar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovancu samemu o dogovorjenej starosti (n. pr. v 40. 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konec leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 osob za 22.835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (32)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani, v lastnej hiši (Gosposke ulice 12.)

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

To doseže le I. Bendiksa iz St. Valentina odlikovana, patentovana in nepremočljiva

hranilna mast za usnje

edina svoje vrste, pohvaljena od petih sedaj aktivnih generalov c. kr. vojne; ta hranilna mast naj se nikar ne zmenja z drugimi enakimi pa nič vrednimi sredstvi.

Za likanje usnja vzame naj se c. kr. patentovana

hranilna tinktura za usnje

(likalno olje za usnje) in ne apretura ali momentni lik, ki razjedata usnje; tinktura je iznajdba, koja varuje patent.

Dobiva se v Ljubljani pri gg. A. Krisperju in Schusnig & Weberju, kakor tudi v vseh večjih krajih monarhije.

Svarilo pred ponarejanji: Na vsaki steklenici in ploščevinasti pušici razvidno mora biti ime izumnika I. Bendiksa. (1)

Prošnja in priporočilo.

Udano podpisani dovoljujem si priporočati se prečistiti dubovščini in slavnemu občinstvu za

vezanje knjig,

kot: Missale Romanum, brevirjev, časopisov, društvenih, uradnih, molitvenih in šolskih knjig; dalje pisateljem in založnikom za elegantno vezanje in broširanje vsakovrstnih knjig. Prevzemam jih tudi v varstvo, prodajo, razpošiljatev in založništvo. Galanterijska in kartonažna dela izvršujem v baržunu in svili.

Pišli zaslužki so me prisilili, da se obrnem tem potom do p. n. občinstva.

V nadeji obilnih naročil priporočam se najodličnejšim spoštovanjem

Franjo Dežman, (12)

knjigovez v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (58)

Cenilniki gratis in franko.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

„Kmetovalec“

je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi pčli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gld., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gld. Naročniki, ki vstopijo med letom, dobi vse izišle številke tistega letnika.

„Vrtinar“

je list s podobami, ki prinaša sad-jarske in spleh vrtinarske članke. „Vrtinar“ izhaja dvakrat na mesec. „Vrtinarja“ dobi naročniki „Kmetovaleca“ zastonj. (11)

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj-bolj praktično, elegantno, moder-no in priljubljeno tapecirano poliš-tveno orodje, pre-oblačeno z moder-nim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — z jamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupecem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmadratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne preproge.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnat barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medljatova hiša)

priporočata svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobami zastonj in franko.

Gospodu G. PICCOLI-JU, lekarju „pri Angelu“ v Ljubljani.

udan in hvaležen.
Na Dunaji, 1887.

(4)

Vaša želodčeva esenca, koja sem slučajno spoznal, ozdravila me je popolnoma neprenehljive slabotnosti čreves in prebavnika, kakor tudi neznanu mučee trdo - telesnosti. Dolgo iskal sem leka zoper to bolezen, ki mi je gotovo malo zadovoljnih uric v prihodnosti obečala; vse drugo zavzivanje lečil bilo je zaman in edino le Vašej neprecenljive esence se imam zahvaliti za popolno zdravje, ter vam ostanem, predragi gospod Piccoli, za vse dni življenja zánjo najsrčneje

Spiridijon Pokrajac,
profesorski kandidat.

ZABAVI IN POUKU.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobitkih.

C. kr. priv. tovarna za portlandski in hidravlični cement

Alojzija Praschnikerja

v Kamniku na Kranjskem.

Ustanovljena leta 1854.

Glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp.,

Slonove ulice šte. 9,

priporočata p. n. gg. stavbenim mojstrom, arhitektom, stavbenim podjetnikom itd. svoje hidravlični cement (roman-cement) in portlandski cement, po kakovosti vedno izvrsten in enotomeren, ter jamči za večjo trdnost, kakor je predpisana v pravih družtv avstrijskih inženjev in arhitektov. — Ta cementa sta tudi zaradi tega posebne koristi p. n. naročnikom, ker sta svojstveno mnogo lažja, nego izdelki večine ostalih cementnih tovarn, zaradi česar je za enako množino cementnega zidovja ali morta treba veliko manj tega cementa gledé teže. — Tudi priporočamo lepe in zelo trajne mozajiske plošče, brušene in likane, v najraznovrstnejših obzrelih, in enobojujate plošče od portlandskega cementa, črne, rdeče, naravnobarvene itd. za polaganje tlaka v cerkvah, po prehodih, vežah, na verandah, po hodnikih, v hlevih itd., klajna korita, okraske in sohe, cementne cevi itd.

Blagovoljna naročila se najnatančneje in najtočneje izvršujejo ter jih sprejema glavna zaloga v Ljubljani pri g. F. P. Vidicu & Comp., Slonove ulice št. 9. (12)

Radgonska kislavoda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

Najčistejši alkalični kislec.

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijski trgovini

J. Liningerja

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gld. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gld. franko zaboj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopošlje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec

je oglene kisline in ogleno-kislega natrona najbolj bogata mineralna voda, je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetelnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je Štefanije studenec jako prijetna, hladilna in poživljavača pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode Štefanije studenec, po kateri se vinska kislina neutralizira, to je uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda Štefanije studenec prav šampanjeu podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojno oglenih kislinskih soli, posebno pa dvojno ogleno-kislega natrona je Štefanije studenec najboljša namizna pijača, katere se z vso pravico uvrščuje med najboljše kislece cele Evrope.

Štefanijski studenec

ima kot zdravilo najboljši vspeli pri kataris želodca in črev, pri pomanjkanju teka, pri težkočah prebavljanja, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri živčnih afekcijah.

Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi. (19)

Adolf Roming,

podobar v Ljubljani, Breg št. 16,

se priporoča prečastiti duhovščini za vsakovrstna dela, spadajoča v stroko njegovo, kakor: altarje, lece, tabernakeljne in spovednice. Isti prevzame tudi križeve pota in druge cerkvene naprave ter najbolje skrbi, da se po slogu in dobro izvrše.

Prenovljenja se po najnižji ceni oskrbje.

Za častna naročila prosi se najvdaneje. (12)

St. 12312.

Razglas.

(2)

V ponedeljek 16. dan t. m. zjutraj se je priklatil iz ljubljanske okolice v mesto kmetski takojimenovani brakepes, srednje velikosti, belo in črno pisane kože, je tukaj več psov napadel in oklal. Ta pes bil je od straže opoludne pobit.

Sekeija, ki se je takoj vršila, dokazala je, da je bil pes stekel.

Vsled tega se na podlagi postave z dne 29. februarja 1880. l. št. 35 drž. zak. za vse mesto od današnjega dne počenši **trimesečni pasji kontumac** vpelje in ukaže, da smejo psi v tem času le s trdno torbo okoli letati, ali pa se morajo zunaj hiše voditi **na vrvi**.

Psi, ki bodo prosto okoli letali, bodo se polovili in pokončali, proti nemarnim lastnikom pa se bo postopalo po dotičnih postavnih določbah.

Ob enem se omenja, da bode postavne varstvene naredbe za 4 kilometre daleč okolo mesta vpeljalo c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski

17. dan julija 1888.

Župana namestnik: *Vončina*. m. p.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesno sterguljo, škarje za gosenice, ročno lopatico, drevesno žago, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno ščetko; orodja so vsa na **lepo popleskani leseni plošči** vrejena, po prav nizki ceni. (20)

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin najnovejše oblike namreč:

Monštranc, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.

Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni in popravi.

Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.

➡ Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto. ➡ (27)

Staro orodje za popravo naj mi blagovolijo č. gg. naročiti, pošiljati nefrankovano. ➡

Izdajatelj: Matija Kolar.

Naznanilo.

Županstvo v Mengši naznanja, da je slavna c. kr. deželna vlada dovolila mesto sejma sv. Urbana

semenj na dan sv. Ane 26. t. m.

(2)

Janez Levec,
župan.

Darilec pridni šolski mladini, zlasti letos jako primerno in spominljivo, je knjižica:

„Zlatomašnik LEON XIII.“

(s podobico).

Dobiva se po 6 kr. — 50 iztisov vkup po 5 kr. v Ljubljani pri „Katoliški družbi“, Stari trg št. 13.

Po ravno isti ceni „Papeževa nezmotljivost“. (2)

C. kr. priv. fabrika za izdelovanje

zarezanih strešnikov

v Zilski dolini na Koroškem

priporoča svoje patentovane vstricne zarezane strešnike,

ki so najbolj bili odlikovani na keramični razstavi v Parizu.

Slové že daleč po svetu,

ker so lahki, solidni, lični, po ceni in ker najmanj trpé od mraza in snega.

➡ Poroštvo za tri leta. ➡

Ž njimi krijejo že po Laškem, Švicarskem, Francoskem, Nemškem in celo po Ameriki. — Fabrika je za vso avstro-ogersko državo lastnica konstanškega patenta za izdelovanje zarezanih strešnikov, potem vseh patentov za izdelovanje Schmidheinijevih zarezanih strešnikov, kakor tudi Passavant-patenta.

Proti posnemalcem in ponarejalcem se bode po smislu patentnega zakona najostreje kazenski postopalo. Izdeluje tudi najboljše vrste (12)

zidarsko opeko, žlebake, steklene zarezane strešnike in strešna okna.

Streha na ogled je na tukašnjem kolodvoru Rudolfove državne železnice.

Glavni zastop in zalogo za Kranjsko, Trst, Reko, Gorico kot za vse Primorsko, Istro, Goriško in Dalmacijo imata

F. P. VIDIC & Comp., v Ljubljani, Slonove ulice št. 9.

Pomoč

je ponuja pri vseh boleznih, posebno pri taci, ki nastanejo vsled sprjene krvi, dalje pri božjasti, živčnih boleznih, boleznih v ušesih, pljučnih in želodčnih boleznih, naduhi, slabostih, protinu, trganji po udih in vseh ženskih boleznih. Trakulja se zajamčeno odstrani z glavo v 2 urah. Metoda, ki je hitra in gotova, podpira se z izvrstnimi in mnogostranski izkušenimi sredstvi. Obširna poročila s pismenimi znamkami za odgovor naj se pošljejo naslovom: (10)

„Hygiea-Officin“

Vratislava (Breslau) II.

F. P. VIDIC & Co.

priporočata p. t. občinstvu za salone, kavarne, gostilne, privatna stanovanja itd. lepe

lončene peči

po jako nizki ceni ter iz najboljšega blaga izdelane. (5)

Zaloga v slonovih ulicah

➡ št. 9. ➡

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posameznadela.

Pri stavbah,

kjer ni blizu vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo: (21)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

➡ Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfeder Gyps) za gnojenje polja.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.